

alternative organisationsformer til den nuværende statsvirksomhedsmodel.

Den skærpede konkurrence mærkes i alle højt udviklede lande, og udfordringen tages op på forskellig vis. Nogle lande etablerer meget selvstændige statsvirksomheder, mens andre lande etablerer aktieselskaber.

Postvæsenet står således overfor en række udfordringer, som gør det påkrævet at ændre den fremtidige organisatoriske status. Der er særligt to hovedovervejelser:

Postvæsenet har brug for at kunne handle mere kommercielt, end den nuværende statsvirksomhedsmodel muliggør. Postvæsenet opererer i dag på et marked, hvor der er fuld konkurrence, et marked, hvor der er konkurrence, men hvor Postvæsenet samtidig har befordringspligt (pakke- og bladområdet) og et marked, hvor Postvæsenet har eneret. Omkring 40 pct. af Postvæsenets indtægter, skabes i dag på markeder, hvor der er konkurrence. Denne procentsats vil blive forøget de kommende år.

Selv på eneretsområdet er Postvæsenet udsat for voksende konkurrence. Det skyldes bl.a. fremkomsten af nye former for elektronisk kommunikation, hvor man må forvente, at nye elektroniske kommunikationsmidler vil tage stadig større markedsandele fra brevene, da de i en række sammenhænge er hurtigere, mere fleksible og billigere. På lidt længere sigt vil EDI (elektronisk dokumentoverførsel) og elektronisk post via netværk, datanet og satellitsystemer skabe nye muligheder for kommunikation, der nødvendiggør betydelige ændringer i Postvæsenets produktudbud, således at virksomheden til stadighed fremstår som en moderne og tidssvarende kommunikations- og distributionsvirksomhed, til gavn for borgere og erhvervsliv.

Efter den gældende postlov er der begrænsninger i Postvæsenets mulighed for at indføre nye tjenester samt at tilpasse henholdsvis udvide eksisterende tjenester med nye tillægstjenester. Postloven giver hjemmel til, at Postvæsenet kan indføre nye tjenester, der kan indgå som »et naturligt led i Postvæsenets virksomhed«, men der er set eksempler på, at der er opstået langvarige drøftelser om Postvæsenet adgang til i praksis at gøre brug af denne hjemmel. Disse drøftelser har uundgåeligt virket forsinkende på indførelsen af nye tjenester til skade for virksomhedens konkurrenceevne.

Det vil fremover være af afgørende betydning for Postvæsenets konkurrenceevne, at Postvæsenet gives de friheder, der er nødvendige for at kunne begå sig i konkurrencen med inden- og udenlandske postvirksomheder, både hvad angår den styringsmæssige, økonomiske og opgavemæssige side.

Kundernes behov for kommunikationsydelser vil, som tidligere nævnt, ændre karakter, bl.a. som følge af teknologiske forandringer. For at Postvæsenet også fremover kan udbyde tidssvarende kommunikationsydelser, er der behov for, at virksomheden uden forsinkelse kan udvide og forny sit produktsortiment, primært ved nye aktivitetsområder. Postvæsenet har brug for hurtigt at kunne omstille sig og reagere på markedssignalerne.

Postvæsenet skal desuden, for at kunne begå sig i konkurrencen med multinationale virksomheder med solidt kapitalgrundlag og stor kommerciel og teknologisk opfindsomhed, have mulighed for at kunne indgå forpligtende samarbejde med andre inden- og udenlandske virksomheder, erhverve aktier, oprette datterselskaber m.m.

Det er også af afgørende betydning for Postvæsenet, at virksomheden bliver adskilt fra staten. Postvæsenet har behov for at blive løst fra det statslige bevillingssystem, således at virksomheden kan følge de regnskabsregler, der gælder på det private område. Herved gives virksomheden de nødvendige frihedsgrader til at langtidsplanlægge og at investere, når det er lønsomt. Desuden vil det, når virksomheden opgør sit regnskab efter årsregnskabsloven, i langt højere grad være muligt at sammenligne virksomhedens regnskaber med konkurrenternes regnskaber, hvilket konkurrenterne har efterlyst gennem flere år.

Eftersom Postvæsenet skal kunne handle mere kommercielt, bør Postvæsenet også påtage sig en egenrisiko. Virksomheden skal således selv hæfte for lån og andre forpligtelser, både af hensyn til skatteborgerne og af hensyn til ligestilling med konkurrenterne.

Det er endvidere vigtigt for virksomheden, at den får mulighed for i langt højere grad end hidtil at styre lønudgifterne i virksomheden. Lønudgifterne udgør idag hovedparten af Postvæsenets driftsudgifter.

Et andet hensyn, der bør tages i forbindelse med en omdannelse af Postvæsenet, er hensynet til det forventede krav, der med baggrund i grønbogen om udvikling i posttjenester, forventes at komme fra EU om adskillelse af myndigheds- og driftsopgaver.

Der er ved den indgåede aftale om omdannelse og modernisering af Postvæsenet opnået enighed om, at Postvæsenet omdannes til en selvstændig offentlig virksomhed, hvis formue er adskilt fra statsformuen. Virksomheden får navnet Post Danmark. Virksomheden ledes af en bestyrelse, der udpeges af trafikministeren. Trafikministeren udøver, som repræsentant for staten, de ejerbeføjelser, der normalt tilkommer et aktieselskabs generalforsamling, jf. bestemmelserne i lov om aktieselskaber og lov om visse selskabers